श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

ओं नमो भगवते वासुदेवाय

महर्षि वेदव्यासप्रणीतं श्रीमद्भागवतमहापुराणम्

॥ पञ्चमस्कन्धे पञ्चदशोऽध्यायः ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

श्री रङ्गरामानुज महादेशिकन्

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

ओं नमो भगवते वासुदेवाय

श्रीमद्भागवतमहापुराणम्

॥ पञ्चमस्कन्धे पञ्चदशोऽध्यायः ॥

श्रीशुक उवाच
भरतस्यात्मजः सुमतिर्नामाभिहितो यमु ह वाव
केचित्पाखण्डिन ऋषभपदवीमनुवर्तमानं चानार्या
अवेदसमाम्नातां देवतां स्वमनीषया पापीयस्या
कलौ कल्पयिष्यन्ति ॥ 1 ॥

तस्माद् वृद्धसेनायां देवताजिन्नाम
पुत्रोऽभवत् ॥ 2 ॥

अथासुर्यां तत्तनयो देवद्युम्नस्ततो धेनुमत्यां
सुतः परमेष्ठी तस्य सुवर्चलायां प्रतीह उपजातः ॥ 3 ॥

य आत्मविद्यामाख्याय स्वयं संशुद्धो
महापुरुषमनुसस्मार ॥ 4 ॥

प्रतीहात्सुवर्चलायां प्रतिहर्त्रादयस्त्रय आसन्निज्या -
कोविदाः सूनवः प्रतिहर्तुः स्तुत्यामजभूमाना -
वजनिषाताम् ॥ 5 ॥

भूम्न ऋषिकुल्यायामुद्गीथस्ततः प्रस्तावो
देवकुल्यायां प्रस्तावान्नियुत्सायां हृदयज

आसीद्विभुर्विभो रत्यां च पृथुषेणस्तस्मान्नक्त
आकूत्यां जज्ञे नक्ताद् द्रुतिपुत्रो गयो राजर्षिप्रवर
उदारश्रवा अजायत साक्षाद्भगवतो विष्णोर्जगद्रि -
रक्षिषया गृहीतसत्त्वस्य कलाऽऽत्मवत्त्वादि -
लक्षणेन महापुरुषतां प्राप्तः ॥ **6** ॥

स वै स्वधर्मेण प्रजापालनपोषणप्रीणनोपलालना -
नुशासनलक्षणेनेज्यादिना च भगवति महापुरुषे
परावरे ब्रह्मणि सर्वात्मनार्पितपरमार्थलक्षणेन
ब्रह्मविच्चरणानुसेवयाऽऽपादितभगवद्भक्तियोगेन
चाभीक्ष्णशः परिभावितातिशुद्धमतिरुपरतानात्म्य
आत्मनि स्वयमुपलभ्यमानब्रह्मात्मानुभवोऽपि
निरभिमान एवावनिमजूगुपत् ॥ **7** ॥

तस्येमां गाथां पाण्डवेय पुराविद उपगायन्ति ॥ **8** ॥

गयं नृपः कः प्रतियाति कर्मभि -
    र्यज्वाभिमानी बहुविद्धर्मगोप्ता।
समागतश्रीः सदसस्पतिः सतां
    सत्सेवकोऽन्यो भगवत्कलामृते ॥ **9** ॥

यमभ्यषिञ्चन् परया मुदा सतीः
    सत्याशिषो दक्षकन्याः सरिद्भिः।
यस्य प्रजानां दुदुहे धराऽऽशिषो
    निराशिषो गुणवत्सस्नुतोधाः ॥ **10** ॥

छन्दांस्यकामस्य च यस्य कामान्
    दुदूहुराजह्रुरथो बलिं नृपाः।

प्रत्यञ्चिता युधि धर्मेण विप्रा
    यदाशिषां षष्ठमंशं परेत्य ॥ **11** ॥

यस्याध्वरे भगवानध्वरात्मा
    मघोनि माद्यत्युरुसोमपीथे।
श्रद्धाविशुद्धाचलभक्तियोग -
    समर्पितेज्याफलमाजहार ॥ **12** ॥

यत्प्रीणनाद्बर्हिषि देवतिर्यङ्
    मनुष्यवीरुत्तृणमाविरिञ्चात्।
प्रीयेत सद्यः स ह विश्वजीवः
    प्रीतः स्वयं प्रीतिमगाद्गयस्य ॥ **13** ॥

गयाद्गयन्त्यां चित्ररथः सुगतिरवरोधन इति त्रयः
पुत्रा बभूवुश्चित्ररथादूर्णायां सम्राडजनिष्ट ॥ **14** ॥

तत उत्कलायां मरीचिर्मरीचेर्बिन्दुमत्यां बिन्दुमा -
नुदपद्यत तस्मात्सरघायां मधुर्नामाभवन्मधोः
सुमनसि वीरव्रतस्ततो भोजायां मन्थुप्रमन्थू
जज्ञाते मन्थोः सत्यायां भौवनस्ततो
दूषणायां त्वष्टाजनिष्ट त्वष्टुर्विरोचनायां
विरजो विरजस्य शतजित्प्रवरं पुत्रशतं कन्या च
विषूच्यां किल जातम् ॥ **15** ॥

तत्रायं श्लोकः —
प्रैयव्रतं वंशमिमं विरजश्चरमोद्भवः।
अकरोदत्यलं कीर्त्या विष्णुः सुरगणं यथा ॥ **16** ॥

॥ इति श्रीमद्भागवते महापुराणे पारमहंस्यां संहितायां
पञ्चमस्कन्धे प्रियव्रतवंशानुकीर्तनं नाम पञ्चदशोऽध्यायः ॥